

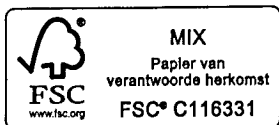
Van Mo Hayder zijn verschenen:

Vogelman ♦
De behandeling
Tokio
Duivelswerk ♦
Ritueel
Huid
Diep ♦
Rot ♦
Poppenspel ♦

♦ Ook als e-book verschenen

MO HAYDER
POPPENSPEL

UITGEVERIJ LUITINGH-SIJTHOFF

Uitgeverij Luitingh Sijthoff en Drukkerij Ten Brink vinden het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan.

© 2013 Mo Hayder

All rights reserved

© 2013 Nederlandse vertaling

Uitgeverij Luitingh ~ Sijthoff B.V., Amsterdam

Alle rechten voorbehouden

Oorspronkelijke titel: *Poppet*

Vertaling: Yolande Ligterink

Omslagontwerp: Studio Jan de Boer

ISBN 978 90 245 6060 8

NUR 305

www.lsamsterdam.nl

www.watleesjij.nu

www.boekenwereld.com

Onzichtbaar

Monstermoeder zit op het bed als het reepje licht onder de deur flikkert. Het beweegt, springt iets opzij en komt weer terug.

Met bonzend hart staart ze ernaar. Er is iets daarbuiten, er staat iets te wachten.

Stilletjes laat Monstermoeder zich van het bed glijden. Ze sluipt naar de verste hoek van de kamer, zo ver mogelijk van de deur. Daar duwt ze zich trillend in de driehoek die wordt gevormd door de muren. Haar ogen tranen van angst. Door het raam achter haar werpen drie veiligheidslampen schaduwen van bomen over de vloer. Ze buigen en bewegen als tastende vingers door de kamer, vinden de schaduw onder de deur en raken die aan. Monstermoeder kijkt om zich heen, naar de muren, het bed en de kast. Ze controleert elke hoek, elke scheur in het pleisterwerk. Elk plekje waar de Maude naar binnen kan kruipen. Monstermoeder weet meer over de Maude dan alle andere bewoners. Maar ze praat nooit over wat ze weet. Daar is ze te bang voor.

Het is er nog steeds. Het beweegt niet veel, net genoeg om de lichtvlek heen en weer te laten gaan. Nu hoort Monstermoeder iemand ademen. Ze wil schreeuwen, maar ze kan het niet. Langzaam en stilletjes verdwijnt haar trillende hand onder het rode negligé. Haar vingers kruipen over de huid tussen haar borsten, tastend en zoekend. Als ze vindt wat ze zoekt, trekt ze. Nog nooit heeft ze zo'n pijn gevoeld. Het doet meer pijn dan haar eigen arm afsnijden of een kind baren (iets wat ze verscheidene malen gedaan heeft). Maar ze gaat door en trekt de rits open, van haar borstbeen tot haar schaamheuvel. Haar buikspieren springen met een nat, smakkend geluid onder haar huid vandaan.

Ze pakt de rand van de opening stevig vast en trekt hem kronkelend en huilend naar buiten. De huid komt los van haar ribben en haar borsten en ze rukt hem over haar schouders naar beneden. Ze voelt een scheurende pijn, ze bloedt, maar ze gaat door tot de huid als druipende was rond haar heupen hangt. Ze haalt een paar keer diep adem en trekt hem los van haar benen.

Hij ligt rond haar voeten. Als een leeggelopen, rubberen vorm.

Monstermoeder vermant zich. Ze gaat rechtop staan, fier en dapper, en haar blote spieren glinsteren in het licht van de beveiligingslampen. Ze draait zich om naar de deur, trots en uitdagend.

Nu kan de Maude haar niet vinden.

Browns Brasserie, The Triangle, Bristol

Het restaurant was vroeger de eetzaal van de universiteit en het gonst er nog steeds van de mensen. Hoge plafonds en een rondzingende akoestiek. Alleen zitten de studenten er nu niet te eten; ze dragen een zwarte schort en zigzaggen met borden tussen de tafeltjes door terwijl ze bestellingen en tafelnummers mompelen. Zo betalen ze hun studieschuld af. Boven de bar van gepolijst beton knippert een neonreclame voor 'caloriearme cocktails' en uit de luidsprekers, hoog tussen de plafondbalken, klinkt een nummer van Gotye.

De klanten zijn voor het merendeel groepen mensen die iets te vieren hebben – de prijzen zijn te hoog om hier zomaar binnen te wandelen. De enige eenlingen zitten er niet erg op hun gemak bij. Sommigen houden een Kindle naast hun bord borsjtsj, anderen nippen van hun wijn en kijken quasinonchalant op hun horloge, in afwachting van degene met wie ze afgesproken hebben. En Britten zijn zo beleefd dat niemand op hen let of zelfs maar naar hen lijkt te kijken.

Slechts één gast maakt zo te zien iets los bij zijn omgeving. Aan tafeltjes in de buurt is hij opgemerkt en daar zijn de stoelen wat gedraaid, alsof hij een bedreiging vormt of aanleiding is voor enige opwindning. Een donkerharige man van begin veertig, die talloze ongeschreven regels overtreedt. Niet alleen door zijn kleding – een zwart jack op een zakelijk pak, zonder das en met open overhemdboord – maar ook door zijn houding.

Hij eet kennelijk omdat hij honger heeft, niet omdat hij hier gezien wil worden. Hij lijkt lak te hebben aan zijn omgeving en blikst niet de zaal door, maar eet zonder op of om te kijken. Dat is ernstig wangedrag in een tent als deze, en de andere gasten zien het met enige tevredenheid aan als hij in de problemen

komt. Precies wat iemand als hij kan verwachten, vinden ze.

Het is halfnegen en er komt een gezelschap van twintig mensen binnen. Ze hebben gereserveerd en er is voor hen gedekt achter in het restaurant, zodat ze de andere gasten niet zullen storen. Een verlovingsfeestje misschien; een paar meisjes dragen een cocktailjurk en er zijn twee mannen in pak. De vrouw die achteraan loopt, een zongebruinde blondine van achter in de vijftig in een spijkerbroek met overdreven stiksels en een Hollister-hoodie, lijkt in eerste instantie bij het gezelschap te horen. Pas als iedereen gaat zitten en zij blijft staan, is duidelijk dat ze alleen maar achter de anderen aan is gelopen.

Ze staat wat onvast op haar benen. Het laag uitgesneden t-shirt onder het vest met capuchon accentueert haar borsten. Op haar weg door het restaurant komt ze in botsing met een van de kelners. Ze blijft staan om zich te verontschuldigen; haar 'sorry' klinkt wat dik en ze legt onder het praten haar handen tegen zijn borst, terwijl ze vertrouwelijk tegen hem glimlacht. Hij kijkt hulpeloos naar het personeel achter de bar en weet niet goed wat hij moet doen, maar voordat hij kan protesteren, is ze alweer weg. Ze kaatst als het balletje in een flipperkast van tafeltje naar tafeltje, haar blik strak op haar doelwit gericht.

De man in het waterdichte North Face-jack.

Hij kijkt op van zijn half opgegeten hamburger en ziet haar naderen. Langzaam legt hij zijn mes en vork neer, alsof hij weet dat hier alleen maar problemen van kunnen komen. De gesprekken aan de andere tafels stokken. De man pakt zijn servet en veegt zijn mond af.

'Hallo, Jacqui.' Hij legt het servet netjes terug. 'Wat leuk om je te zien.'

'Rot op.' Ze leunt met haar handen op de tafel en kijkt hem woedend aan. 'Krijg godverdomme de klere, lul dat je bent.'

Hij knikt, alsof hij wil erkennen dat hij een lul is. Maar hij zegt niets en dat maakt de vrouw nog bozer. Ze slaat op het tafelblad, zodat alles omhoogwipt. De vork en het servet vallen op de grond.

‘Kijk hem nou zitten. Dat zit maar lekker te eten. Je hebt verdomme geen idee, klerelijer.’

‘Hallo?’ De kelner raakt even haar arm aan. ‘Mevrouw? Zullen we dit gesprek rustig voortzetten? Dan kunnen we...’

‘Donder op.’ Ze slaat zijn hand weg. ‘Maak dat je wegkomt. Je weet niet waar je het over hebt.’ Opeens schiet haar arm uit naar het eerste het beste glas dat ze ziet. Het staat op het tafeltje naast haar en er zit rode wijn in. De man van wie het glas is, grijpt ernaar, maar de vrouw haalt het naar zich toe en gooit de wijn naar de man met het jack. De wijn lijkt een eigen leven te leiden en alle kanten op te vliegen. De spetters belanden op zijn gezicht, op zijn overhemd, op zijn bord en op de tafel. Andere eters springen geschrokken overeind, maar de man blijft zitten. Hij vertrekt geen spier.

‘Waar is ze, godverdomme?’ gilt de vrouw. ‘Waar is ze? Je gaat me nu vertellen wat je eraan gaat doen, klootzak, of ik vermoord je. Ik vermoord je, klerel...’

Opeens staan er twee beveiligers naast haar. Een grote zwarte man in een groen t-shirt met een oortje in neemt de leiding. Hij legt een hand op haar arm. ‘Liefje,’ zegt hij, ‘hier heb je niets aan. We gaan even ergens anders naartoe, dan kunnen we rustig praten.’

‘Denk je dat ik rustig kan praten?’ Ze duwt zijn arm weg. ‘Ik praat rustig. Ik praat rustig tot het je oren uit komt. Ik praat verdomme rustig tot je over je nek gaat.’

De grote man knikt bijna onmerkbaar en ze grijpen haar bij de armen en drukken die tegen haar lichaam als ze zich verzet. Ze blijft schreeuwen zo hard ze kan terwijl ze wordt meegenomen naar de deur. ‘Hij weet waar ze is.’ Ze richt haar woede tot de beveiligingsman, alsof het hem iets uitmaakt. ‘Het kan hem niet schelen. Het kan hem niet schelen. Dat is het probleem. Het kan hem verdomme niet sch...’

De mannen duwen haar naar buiten. Dan doen ze de deuren op slot en blijven met hun armen over elkaar staan kijken hoe zij zich op de stoep een houding probeert te geven. De man in

het jack staat niet op en kijkt niet eens naar de deur. Als iemand hem zou vragen hoe hij hier zo koel onder kan blijven, zou hij zijn schouders ophalen. Misschien is het zijn aard, of anders komt het door zijn opleiding. Hij is tenslotte politieman, dat scheelt. Inspecteur Jack Caffery, tweeënveertig jaar oud, rechercheur van de afdeling Zware Misdrijven van de politie van Bristol. Hij heeft wel ergere dingen meegemaakt. Veel erger.

Zwijgend schudt hij zijn servet uit en dept de rode wijn van zijn gezicht en hals.

Kantoor zorgcoördinator, tbs-kliniek Beechway, Bristol

Het is een uur of elf als AJ LeGrande, de zorgcoördinator van tbs-kliniek Beechway, wakker schrikt uit een nachtmerrie. Zijn hart bonst en het duurt een tijdje voor hij zich kan oriënteren en beseft dat hij volledig gekleed in zijn bureaustoel zit, met zijn voeten op het bureau. De rapporten die hij zat te lezen, zijn op de grond gegleden.

Hij wrijft onzeker over zijn borst, knippert met zijn ogen en gaat rechtop zitten. Het is donker in de kamer; er komt alleen wat licht onder de deur door. Op zijn oogvlies danst nog het vage beeld van een kleine gestalte die over hem heen zit. Met de benen aan weerszijden van zijn borst, het gladde gezicht dicht bij het zijne en de korte armpjes op zijn sleutelbeenderen. Hij gaat met zijn tong door zijn mond, kijkt het kantoor door en stelt zich voor dat het wezentje door de gesloten deur is ontsnapt. Dat het eronderdoor is gegleden en door de gang steeds verder de kliniek in zal rennen.

Zijn keel zit dicht. Hij is niet gewend aan een overhemd-boord – hij is nog maar een maand coördinator en kan maar niet wennen aan het pak. Of aan de clipdas die hij voor zijn eigen veiligheid moet dragen. Die lijkt nooit goed te hangen of fijn te zitten. Hij zet zijn voeten op de grond en trekt de das los. De benauwdheid wordt iets minder. Dan staat hij op en loopt naar de deur. Daar aarzelt hij, met zijn hand op de deurknop. Het eerste wat hij zal zien als hij hem opendoet, is vast een kleine gestalte in een lang gewaad die door de lege gang trippelt.

Hij haalt drie keer diep adem. Dan doet hij de deur open. Hij kijkt naar links en naar rechts. Niets te zien. Alleen de gewone dingen, die hem na al die jaren vertrouwd zijn geworden: de

groene vloertegels, de plattegrond van de afdeling op de plek waar men zich bij brand dient te verzamelen, de gepolsterde handleuning. Geen glimp van een zoom die wegschiet om een hoek.

Hij leunt even tegen de deurpost en probeert de muizenissen uit zijn hoofd te krijgen. Dwergen op zijn borst? Kleine gedaanten in nachtgewaad? Het getrippel van voetjes? En twee woorden die hij niet wil horen. *De. Maude.*

Jezus. Hij tikt met een knokkel tegen zijn hoofd. Dat komt ervan als je dubbele diensten draait en in slaap valt met een te strakke stropdas om. Dit is echt te gek. Hij heeft hier de leiding, hoe is het in godsnaam mogelijk dat dit al de tweede nachtdienst is die hij overneemt? Compleet belachelijk; vroeger wilde iedereen nachtdiensten draaien om lekker tv te kunnen kijken of te kunnen slapen. Alles is anders na wat er vorige week op de afdeling Paardenbloem is gebeurd. Opeens verlaten alle personeelsleden die voor de nachtdienst zijn ingeroosterd als ratten het schip en melden zich met de flauwste smoesjes ziek. Niemand wil nog de nacht doorbrengen in de kliniek, alsof die tegenwoordig bezocht wordt door iets onaards.

En nu krijgt zelfs hij er last van, krijgt zelfs hij hallucinaties. Het laatste wat hij wil, is zijn kantoor weer ingaan, terug naar die droom. Dus doet hij de deur dicht en haalt hij zijn pasje door een lezer bij de toegangsdeur naar de verpleegafdelingen. Hij gaat even een kop koffie halen en een praatje maken met de verpleging, dan wordt alles wel weer normaal. De tl-lampen flikkeren als hij door de gang loopt. Door de grote ramen hoort hij het buiten stormen. De herfst verloopt de laatste jaren zo eigenaardig, warm in het begin en heftig en winderig vanaf half oktober. De bomen op de binnenplaats buigen door en veren terug, de bladeren en takjes vliegen door de lucht, maar de hemel is vreemd genoeg helder en de maan is enorm groot.

Het administratiegebouw is in duisternis gehuld en de twee afdelingen die hij van hieraf kan zien zijn slechts zwak verlicht, alleen door de lampen in de kamer van het verplegend perso-

neel en de nachtluchtjes in de gangen. Beechway was oorspronkelijk een victoriaans armenhuis, maar is in de loop van de tijd herhaaldelijk verbouwd, eerst tot stadsziekenhuis, later tot weeshuis en ten slotte tot gesticht. Jaren later, na al dat gedoe rond 'zorg binnen de gemeenschap', heeft het de bestemming gekregen van tbs-kliniek en zijn er patiënten ondergebracht die een gevaar vormen voor zichzelf en hun omgeving. Moordenaars, verkrachters en mensen die vastbesloten zijn zelfmoord te plegen – ze zitten er allemaal. AJ zit al jaren in het vak en het wordt nooit gemakkelijker of minder stressvol. De spanning loopt vooral op als er een patiënt overlijdt. En dat is vorige week heel plotseling en voortijdig gebeurd met Zelda Lornton.

Bij elke bocht in de gang verwacht hij een glimp op te vangen van een kleine gestalte die in de schaduwen verdwijnt. Maar hij ziet niemand. De afdeling Paardenbloem is stil en slechts zwak verlicht. Hij zet koffie in het keukentje en neemt het kopje mee naar de verpleegpost, waar een paar verplegers slaperig voor de tv zitten. 'Hoi, AJ,' zeggen ze, en ze steken loom een hand op. 'Is er iets? Alles oké?'

Hij denkt erover een praatje aan te knopen en bijvoorbeeld te vragen waarom iedereen zich ziek meldt terwijl ze alleen maar tv hoeven te kijken, maar ze gaan zo op in de film dat hij er maar niet over begint. In plaats daarvan blijft hij achter in de kamer koffie staan drinken terwijl op de tv Men in Black buitenaardse wezens doodschieten. Will Smith ziet er geweldig uit en Tommy Lee Jones is een geweldige mopperkont. De boef mist een arm en in zijn goede hand huist een beest dat half krab, half schorpioen is. Fijn. Net wat je nodig hebt in een instelling als deze.

De koffie heeft zijn werk gedaan; AJ is inmiddels klaarwakker. Hij zou weer naar zijn kantoor kunnen gaan om te kijken of hij het saaiste rapport ter wereld kan uitlezen. Maar hij is de nachtmerrie nog steeds niet helemaal te boven en heeft behoefte aan afleiding.

'Ik doe de nachtronde wel,' zegt hij tegen de verplegers. 'Dan

hoeven jullie je schoonheidsslaapje niet te onderbreken.'

Er klinkt wat lui, spottend commentaar als hij wegloopt. Hij spoelt zijn kopje af in de keuken, haalt zijn sleutelbos voor de dag en loopt stilletjes door de gang naar de slaapvertrekken. Naar de stilte.

Nu hij is bevorderd tot coördinator wordt van hem verwacht dat hij de managementvergaderingen bijwoont, presentaties geeft en personeelstrainingen verzorgt. Hij heeft de hele middag bij een strafrechtforum gezeten met plaatselijke bestuurders en de politie en het begint tot hem door te dringen dat dat zijn toekomst is. Vergaderingen en papierwerk. Je iedere dag in een pak hijsen. Hij had nooit gedacht dat hij het verpleegwerk zou missen, maar beseft nu dat hij dit mist; de nachtronde. Het had iets bevredigends om te weten dat iedereen slaapt. Dat de dag ten einde is. Dat krijg je niet van een stapel rapporten.

De benedengang is stil, op gedempt snurken uit een paar kamers na. Hij schuift hier en daar een luikje open, maar de enige beweging komt van de wuivende boomtakken achter de dunne gordijnen en het maanlicht dat over de slapende gestalten van de patiënten valt. In de bovengang is het echter anders. Hij voelt het zodra hij de trap op komt. Iemand ligt niet gewoon rustig in zijn bed. Het is weinig meer dan een gevoel, een soort onrust die het resultaat is van jaren ervaring. Een soort trilling in de muren.

Hier is Zelda vorige week overleden. Haar kamer is de eerste aan de rechterkant en de deur staat open. In de deuropening staat een waarschuwingsbordje van de afdeling Onderhoud. Het bed is afgehaald en de gordijnen zijn niet dichtgeschoven. Het maanlicht stroomt blauw en levendig de kamer in. Tegen de muur staat een verfroller op een bakje. 's Morgens en 's avonds, als de patiënten naar en van de dagvertrekken worden geleid, moeten ze aangemoedigd worden voordat ze zonder naar binnen te kijken huilend en huiverend langs de kamer lopen. Zelfs AJ heeft het moeilijk als hij aan de gebeurtenissen van de afgelopen maand denkt.

Het is een week of drie eerder begonnen. Het was tien uur 's avonds en AJ was tot laat gebleven om personeelsverslagen te lezen. Hij zat in zijn kantoor toen het licht uitging; er was een stroomstoring. Hij en de aanwezige onderhoudsman hadden wat zaklampen gezocht en waren er al snel achter wat het probleem was: kortsluiting in een wasdroger in de wasruimte. De meeste patiënten merkten er helemaal niets van; ze sliepen bijna allemaal en degenen die nog wakker waren, hadden het amper in de gaten. Binnen veertig minuten was het licht weer aan en was alles normaal. Behalve bij Zelda. Ze was in haar kamer op de afdeling Paardenbloem en toen het licht weer aanging, gilde ze zo hoog dat AJ eerst dacht dat er een alarm in werking was gesteld toen de stroomstoring was opgeheven.

Het personeel was eraan gewend dat Zelda gilde en klaagde, zodat het even duurde voor iemand naar haar toe ging. Ze waren erachter gekomen dat ze handelbaarder was als ze de tijd kreeg zich af te reageren. Die beslissing pakte dit keer faliekant verkeerd uit. Toen AJ en de andere verplegers eindelijk bij haar gingen kijken, waren ze niet de eersten. De deur stond open en de directeur van de kliniek, Melanie Arrow, zat op het bed en had Zelda's handen vast alsof het broze eieren waren. Zelda droeg een nachtjapon en er lag een handdoek over haar schouders. Haar armen zaten vol bloed en ze trilde en huiverde. Ze hilde.

De moed zonk AJ in de schoenen. Ze hadden veel sneller gereageerd als ze hadden geweten dat er echt iets aan de hand was. En vooral als ze hadden geweten dat de directeur aanwezig was en getuige was van het drama. Van haar gezicht was duidelijk af te lezen dat ze niet gelukkig was met de situatie. Helemaal niet.

'Waar bleven jullie?' Haar stem klonk beheerst. 'Waarom was er niemand op de afdeling? Staat dat niet in het protocol? Dat er op elke afdeling iemand aanwezig moet zijn?'

De dienstdoende arts werd erbij geroepen en Zelda werd naar de behandelkamer naast AJ's kantoor gebracht om verbonden te worden. AJ had haar nog nooit zo timide gezien. Zo van streek. Ze had bloedende wonden aan de binnenkant van beide armen

en toen die waren schoongemaakt, bleken ze toegebracht met een ballpoint. Elke centimeter van de huid was volgeschreven. Melanie Arrow en de arts staken de koppen bij elkaar onder de verblindende tl-buizen, terwijl AJ met zijn armen over elkaar tegen de muur leunde en zijn gewicht ongemakkelijk van de ene voet op de andere overbracht. De arts had twintig minuten eerder nog geslapen en bleef maar geeuwen. Hij had de verkeerde bril bij zich en moest hem dertig centimeter voor zijn ogen houden om de armen te kunnen bekijken.

‘Zelda, heb je jezelf pijn gedaan?’ vroeg Melanie.

‘Nee. Ik heb het niet zelf gedaan.’

‘Maar iemand heeft het gedaan. Toch?’ Melanie wachtte op antwoord. ‘Zelda?’

Zelda verschoof ongemakkelijk en wreef over haar borst alsof er iets strak omheen zat. ‘Iemand heeft me pijn gedaan. Of iets.’

‘Wat zeg je nou? Iets?’

Zelda likte langs haar lippen en keek naar de bezorgde gezichten om haar heen. Ze had nog een kleur van opwindning – op haar wangen waren dunne adertjes te zien – maar haar gewone strijdlust was weg. Helemaal verdwenen. Ze was lamgeslagen.

‘Honderd gram Acuphase,’ mompelde de dokter. ‘En ze moet tot morgenochtend in de gaten worden gehouden, door twee mensen graag. Dan zien we morgen verder.’

AJ steekt zijn hoofd om de deur van de kamer, kijkt om zich heen en vraagt zich af wat hier nu eigenlijk gebeurd is. Wat heeft Zelda die avond gezien? Iemand die op haar borst zat? Iets wat klein en vastberaden was, iets wat onder de deur door was geglipt en was verdwenen?

Een geluid. Hij kijkt op. Het komt van de laatste kamer aan de rechterkant, de kamer van Monstermoeder. Hij steekt de gang over, klopt zachtjes aan en luistert.

Monstermoeder – of eigenlijk Gabriella Jackson, zoals haar echte naam luidt – is een van AJ’s favoriete patiënten. Meestal

is ze een zachtaardige ziel. Maar als ze eens een dwarse bui heeft, reageert ze het op zichzelf af. Ze heeft littekens op haar enkels en bovenbenen die nooit meer weg zullen gaan en haar linkerarm is bij de elleboog afgesneden. Dat heeft ze op een avond zelf gedaan met een elektrisch mes; in de keuken van haar enorme huis heeft ze gewoon haar arm op een snijplank gelegd en het mes erin gezet. Ze had haar idioot van een man duidelijk willen maken dat ze echt genoeg had van zijn overspel.

Die afgesneden arm is de voornaamste reden waarom Monstermoeder in Beechway zit, plus een paar andere 'eigenaardigheden' in haar kijk op de werkelijkheid. Haar overtuiging bijvoorbeeld dat ze alle andere patiënten heeft gebaard en dat het allemaal monsters zijn die afschuwelijke dingen hebben gedaan omdat ze afkomstig zijn uit haar vergiftigde baarmoeder. Ze heeft zichzelf de naam 'Monstermoeder' gegeven en als je lang genoeg met haar praat, geeft ze je een gedetailleerd verslag van de geboorte van elke patiënt in de kliniek – hoe lang en zwaar de bevalling was en dat ze meteen wist dat de baby een kwaadaardig wezen was.

De andere eigenaardigheid in haar werkelijkheidsbeeld is de overtuiging dat ze haar huid kan uitdoen. Dat ze onzichtbaar is als ze die uittrekt.

AJ klopt nog eens. 'Gabriella?'

Volgens het protocol moeten ze altijd de echte naam van de patiënt gebruiken, wat voor fantasieën ze ook hebben over hun identiteit.

'Gabriella?'

Niets.

Zachtjes doet hij de deur open en kijkt de kamer in. Ze ligt op bed met ogen als schoteltjes naar hem te staren, de lakens opgetrokken tot onder haar kin. AJ weet dat dit betekent dat ze zich heeft 'verstopt' en dat haar 'huid' zich elders in de kamer bevindt. Hij gaat niet mee in het waandenkbeeld. Hoewel hij voorzichtig uiting mag geven aan enige twijfel, mag hij haar niet rechtstreeks tegenspreken. (Weer volgens het protocol.)

Zonder haar aan te kijken, stapt hij naar binnen en gaat zitten wachten. Stilte. Geen enkel geluid. Maar AJ kent Monstermoeder: ze kan niet lang zwijgen.

En inderdaad, uiteindelijk gaat ze rechtop zitten en fluistert: 'AJ. Ik ben hier.'

Hij knikt langzaam, maar kijkt nog steeds niet rechtstreeks naar haar. 'Is alles goed met je?'

'Nee, het is niet goed. Wil je de deur dichtdoen?'

Voor andere patiënten zou hij dat niet doen, maar hij kent Monstermoeder al jaren. Bovendien is hij nu coördinator en verantwoordelijk voor haar welbevinden, dus staat hij op en duwt de deur dicht. Ze schuift wat omhoog in het bed. Ze is zevenenvijftig, maar haar gezicht is nog zo glad en bleek als een eierschaal en haar rode haar is nog even levendig van kleur als toen ze jong was. Ze heeft heel bijzondere ogen, felblauw met donkere wimpers, alsof ze elke dag urenlang met mascara in de weer is. Ze geeft haar hele toelage uit aan kleren die meer zouden passen bij het sprookjesfeest van een zesjarig kind. Het is een en al tutu's, rozen in haar haar en opbollende tule in een regenboog van kleuren.

De kleur die ze kiest, geeft weer hoe ze die dag de wereld ziet. Op goede dagen zijn het pasteltinten: roze, lichtblauw, lichtgeel, lila. Op slechte dagen zijn het donkere primaire kleuren: dieprood, donkerblauw of zwart. Deze keer ligt er een rood kanten negligé over het voeteneind van het bed, en dat geeft AJ een idee van haar stemming. Rood betekent gevaar. De kleur vertelt hem ook dat haar huid eveneens over het voeteneind gedrapeerd is. Hij kijkt naar een punt tussen het negligé en haar gezicht. Ergens op de muur boven het bed. Neutraal.

'Wat is er, Gabriella? Zit je ergens mee?'

'Ik moest hem uitdoen. Het is hier niet veilig.'

AJ moet moeite doen om niet met zijn ogen te rollen. Monstermoeder is lief en ja, ze is gek, maar meestal is ze grappig gek, niet agressief gek. Hij neemt de tijd voor zijn antwoord en weer gaat hij niet in op haar waandenkbeelden. 'Gabriella, heb je van-

avond je medicijnen wel gehad? Je hebt ze toch wel ingenomen, hè? Je weet dat ik zal navragen of ze hebben gezien dat je ze innam. En als ze dat niet hebben gezien... Nou, ik hoef toch niet de kamer te doorzoeken, hè?’

‘Ik heb ze ingenomen, AJ. Echt. Ik kan alleen niet slapen.’

‘Wanneer moet je je nieuwe depotmedicatie krijgen? Ik heb het niet nagekeken, maar volgens mij duurt dat nog wel even.’

‘Over tien dagen. Ik ben niet gek, meneer AJ. Echt niet.’

‘Natuurlijk niet.’

‘Het is terug, AJ, het is in de gang. Het rent de hele nacht al rond.’

AJ doet zijn ogen dicht en ademt langzaam uit. Wat had hij anders verwacht? Dacht hij echt dat hij hier zijn nachtmerrie van zich af zou kunnen zetten? Had hij gelach en vrolijkheid verwacht en mensen die grapjes vertelden om hem ergens anders aan te laten denken?

‘Hoor nou eens, Gabriella. We hebben het hier al over gehad. Herinner je je al die gesprekken nog bij Acute Zorg?’

‘Ja. Ik heb ze in een doos in mijn hoofd gedaan. Dat moest van de dokters.’

‘We hadden toch afgesproken dat je er niet meer over zou praten? Weet je dat nog?’

‘Maar AJ, het is terug. Het is teruggekomen. Het heeft Zeld te pakken gekregen.’

‘Weet je dan niet meer wat je zei, bij Intensieve Zorg? Ik weet het nog wel. Je zei: “Het bestaat niet. Het is maar verzonnen, net als in de film.” Weet je nog?’

Ze knikt, maar de angst in haar ogen gaat niet weg.

‘Dat is mooi, Gabriella. En je hebt hier toch niet met de anderen over gesproken, hè?’

‘Nee.’

‘Mooi. Heel mooi. Daar heb je goed aan gedaan. Hou het voor je, ik weet dat je dat kunt. Ik weet dat je dat kunt. Morgen hebben we zorgoverleg. Ik zal het erover hebben met de dokter en kijken wat hij zegt. En ik zorg dat je in de gaten gehouden

wordt, alleen voor vannacht, oké? Ik kom zelf bij je kijken. Maar, Gabriella?’

‘Ja?’

‘Je moet dat... dat ding uit je hoofd zetten, liefje. Dat moet je echt doen.’

Veilig

Monstermoeder vindt het maar gek dat AJ niet ziet wat er gebeurt. Hij kan zelfs de woorden niet zeggen: 'De Maude.' AJ is aardig en slim, maar hij heeft niet het derde oog – hij kan niet zien wat er echt gebeurt in deze kliniek. Hij gelooft haar niet, gelooft niet dat de Maude daarbuiten rondwaart. Op zoek naar iemand die ze pijn kan doen.

AJ ziet niet hoe ver Monstermoeder is gegaan om veilig te zijn. Als hij dat kon zien, zou hij misschien begrijpen hoe ernstig de situatie is. Maar hij kan haar blootliggende spieren en pezen niet zien. Hij kan haar witte schedel niet zien en ook niet de glinsterende, kogelronde ogen zonder oogleden. Hij is blind voor wat er gebeurt. 'Welterusten,' zegt hij. 'Ik kom bij je kijken, dat beloof ik.'

Ze trekt de lakens weer over zich heen. Ze raspen over haar blootliggende zenuwen en spieren. Ze legt haar onbedekte schedel op het kussen en probeert te glimlachen, maar haar glimlach gaat niet verder dan haar wangspieren. 'AJ?'

'Ja?'

'Wees alsjeblieft voorzichtig.'

'Doe ik.'

Hij wacht nog even, alsof hij nadenkt, en dan gaat hij naar buiten en doet de deur dicht. Het is stil in de kliniek. Ze kan haar ogen niet dichtdoen, ze heeft geen oogleden. Maar ze is in ieder geval veilig voor de Maude. Als die binnenkomt, gaat ze rechtstreeks naar de huid aan het voeteneind.

Vannacht zit er niemand op Monstermoeders borst.